

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยกลวิธี อาร์ อี เอ พี

The Skills Development in Reading Comprehension With The Reap Strategies

ชาคริยา ชันคำ¹, ปัญญา สุันตนา², ปรีวัฒน์ มีเดช³
Chakriya Khancome¹, Panya Sunanta², Pariwat Meedeche³

โรงเรียนชุมชนบ้านมั่ว จังหวัดลำปาง¹,
วิทยาลัยสงฆ์แพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย²,
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2³
Ban Mua School, Lampang Province¹,
Phrae Buddhist College, Mahachulalongkomrajavidyalaya University²,
Phrae Primary Educational Service Area Office 2³
e-mail: chakriya.khankam@gmail.com

(Received: April 12, 2023; Revised: May 10, 2023; Accepted: May 16, 2023)

บทคัดย่อ

การอ่านจับใจความเป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้อ่านให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งมีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจในเนื้อหาที่มีการสื่อสารในปัจจุบันเป็นอย่างมาก การนำเอากลวิธีแบบ อาร์อีเอพี มาใช้เสริมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจึงเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ เนื่องจากแนวทางของกลวิธีนี้มีการตั้งจุดประสงค์ในการอ่านในขั้นแรก การวิเคราะห์ที่ใจความสำคัญให้ตรงกับจุดประสงค์ การเรียบเรียงเนื้อหาที่เป็นความเข้าใจของตนเองที่สอดคล้องและถูกต้องกับเนื้อหา รวมถึงการตรวจสอบซ้ำเพื่อให้เกิดความถูกต้อง

คำสำคัญ : ทักษะการอ่าน, การอ่านจับใจความ, กลวิธีอาร์อีเอพี

Abstract

Reading comprehension is a learning to improve the reader's reading skills to understand the contents. The understanding of the contents is useful in present communicate. The REAP strategy use to improve reading comprehension skills, therefore that must consistent with the guidelines for developing reading comprehension skills. Because this approach is intended to be read in the first step. The contents thematic analysis should match

with the purpose Composing content and to be double checks to ensure accuracy.

Keywords: Reading skills, Reading for main idea, REAP Strategies

บทนำ

การอ่านเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของมนุษย์ ซึ่งการอ่านเป็นกระบวนการรับสารที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อมนุษย์เพราะความเป็นสังคมจะต้องมีการสื่อสารระหว่างกันและกัน การแสวงหาความรู้ แนวคิด วิธีการต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการอ่านเป็นสำคัญ เพื่อจะได้เกิดเป็นองค์ความรู้ที่ผู้อ่านได้จากการอ่าน การอ่านเพื่อการพัฒนาทักษะจึงเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมทักษะทางความคิดและความฉลาดรอบรู้ และยังส่งเสริมประสบการณ์ที่ทันต่อการพัฒนาความเจริญทางด้านเทคโนโลยีที่ก้าวไกลอย่างรวดเร็ว การพัฒนาทักษะการอ่านจึงมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาของประเทศในปัจจุบัน การอ่านเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ในการเรียนวิชาอื่นๆ และการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน จึงทำให้มีความสำคัญและจำเป็นต่อทุกคน ซึ่งตรงกับแนวคิดของ วนิดา สายสุวรรณ ที่ได้แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่อยู่ในช่วงวัยที่กำลังศึกษาที่ต้องอาศัยทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเอง (วนิดา สายสุวรรณ, 2544 : 9) การอ่านจับใจความสำคัญยังเป็นแนวทางที่ดีสำหรับการอ่านเนื่องจากการอ่านจับใจความสำคัญมีความสำคัญและมีบทบาทต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของบุคคลทุกเพศ ทุกวัย ตามแนวความคิดของสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2547 : 159-161) ถือได้ว่าการอ่านเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ในชีวิตประจำวันต่อบุคคลที่ขาดไม่ได้ เพราะความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญนั้น แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาของประเทศที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม ผู้อ่านนอกจากจะนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาพัฒนาศักยภาพของตนเองแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมในเรื่องของการอ่าน ให้บุคคลเกิดจิตสำนึกในการรักการอ่านและยังเป็นการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ และผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น เป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของประเทศชาติ

การอ่านจับใจความสำคัญยังมีบทบาทที่สำคัญในเรื่องของการพัฒนาอาชีพของบุคคล พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติ เพราะความรู้ที่ได้จากการอ่านในเรื่องที่เกี่ยวข้องทางด้านเศรษฐกิจนั้นจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคคล การเลือกบริโภคสินค้าที่มีประโยชน์ การปรับเปลี่ยนระบบการผลิต การวางแผนพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศชาติ เป็นต้น และการอ่านจับใจความสำคัญยังมีบทบาทต่อการพัฒนาทางด้านสังคม ซึ่ง ดวงใจ ไทยอุบล (2552 : 12) กล่าวว่า การอ่านสามารถพัฒนาศักยภาพในด้านความรู้และความคิดของบุคคลในเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความคิดที่กว้างขวาง มองโลกอย่างเท่าทัน เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัว สังคม และประเทศชาติให้มีความก้าวหน้าทันกับการพัฒนาของประเทศทั่วโลก ทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ และยัง สามารถช่วยลดปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นในระดับหนึ่ง ตามแนวคิดของ บุปผา ล้วนเล็ก (2540 : 20) ที่กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญมีบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติ การพัฒนาทางด้านสังคมแล้ว ยังมีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาด้านการเมือง โดยการนำความรู้ที่ได้จากการอ่านที่เกี่ยวข้องในเรื่องการเมือง

ไปพัฒนาความศรัทธาทางด้านการเมือง นำความรู้ ความเข้าใจ ไปใช้ในวางแผนทางด้านการเมือง การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่าให้ดำเนินการเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักประชาธิปไตย

หลักการอ่านเพื่อจับใจความ

หลักของการอ่านเพื่อให้ได้ใจความสำคัญของเนื้อหาจะต้องอาศัยกลวิธีเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวคิดของประเด็นที่ศึกษา ดังเช่น สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2547 : 245-246) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญมีกลวิธีหรือการวางแผนการอ่านอย่างเป็นระบบเพื่อจะใช้สำหรับการพัฒนาทักษะการอ่าน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลวิธี คือ 1) กลวิธีทั่วไป เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหาที่อ่านเพื่อทำการวิเคราะห์เนื้อหา นั้น การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาและเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนเพื่อเกิดการฝึกฝนทักษะกับผู้เรียนด้วยกัน 2) กลวิธีพิเศษ ผู้สอนต้องมีทักษะในการเลือกเอากิจกรรมเข้ามาเสริมเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนอย่างเหมาะสม เช่น การอ่านและการคิดที่มุ่งเน้นทักษะการอ่านควบคู่ไปพร้อมกับทักษะการคิด ซึ่งในกิจกรรมนี้จะประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1 แนะนำ (Direct) การแนะนำชื่อเรื่องที่อ่าน การคาดคะเนเหตุการณ์ของเรื่องและจดบันทึกไว้เป็นขั้นแนะนำบทเรียน ขั้นที่ 2 อ่าน (Read) อ่านแบบสำรวจเฉพาะหัวข้อและคำสำคัญของเรื่อง แล้วคาดคะเนเหตุการณ์ของเรื่องและจดบันทึกไว้ นำไปเปรียบเทียบกับการคาดคะเนในขั้นตอนที่ 1 เลือกเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเป็นไปได้ไว้ ขั้นที่ 3 สอน (Teach) ขั้นแนะนำคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน เพื่อทำความเข้าใจความหมาย วลีและประโยคสำคัญของเรื่องที่อ่านให้ถูกต้อง พร้อมคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในเรื่อง พร้อมจดบันทึกการคาดคะเนครั้งที่ 3 แล้วนำไปเปรียบเทียบกับครั้งที่ 1 และ 2 แล้วเลือกเหตุการณ์ที่ใกล้เคียงที่สุด ขั้นที่ 4 กิจกรรม (Activity) เป็นขั้นกิจกรรมการอ่าน โดยอ่านเรื่องอย่างละเอียดพร้อมบันทึกประเด็นสำคัญของเรื่อง เป็นต้น ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนด้านความเข้าใจในการอ่านในช่วงชั้นว่า (กรมวิชาการ, 2554 : 53-55) ช่วงชั้นที่ 1 หรือจบระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จะต้องอ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่งคำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน ช่วงชั้นที่ 2 หรือจบระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะต้องอ่านออกเสียงร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหารจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน เห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน ช่วงชั้นที่ 3 หรือจบระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะต้องอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีชั้นมีตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจาก

เรื่องที่อ่าน และในช่วงชั้นปีที่ 4 หรือจบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะต้องอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่านได้ วิเคราะห์วิจารณ์จากเรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นโต้แย้ง และเสนอความคิดใหม่จากการอ่านอย่างมีเหตุผล คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน สังเคราะห์ ประเมินค่า และนำความรู้ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ และนำความรู้ความคิดไปประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาท และมีนิสัยรักการอ่าน ผู้เรียนจะมีคุณภาพดังกล่าวได้ ต้องมีความสามารถในการอ่านจับใจความและเข้าใจเรื่องราวต่างๆ จากการอ่านได้เป็นอย่างดี กระบวนการอ่านที่ดีและมีประสิทธิภาพ จะต้องอ่านแล้วจับใจความได้ สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้แต่การสำรวจการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนพบว่า ปัญหาที่สำคัญในการอ่านของผู้เรียนคือ อ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นได้ ไม่สามารถแยกความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ไม่สามารถแยกใจความสำคัญกับใจความรองได้ ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร ทั้งยังเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการศึกษาวิชาต่าง ๆ ด้วย

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านเพื่อจับใจความนั้นจะต้องศึกษาและกำหนดเป้าหมายหรือจุดประสงค์สำหรับการอ่านในเบื้องต้นทุกครั้ง เพื่อให้ผู้อ่านนั้นได้มีเป้าหมายสำหรับการอ่าน การกำหนดเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของการอ่านในแต่ละรอบไม่มีความจำเป็นต้องเหมือนกัน เพราะจุดประสงค์ของการอ่านแต่ละรอบอาจไม่เหมือนกันซึ่งอาจเป็นไปตามความต้องการของผู้อ่านเอง โดยทั่วไปนั้นการกำหนดจุดประสงค์ของการอ่านนั้นจะประกอบด้วย

1. การอ่านเพื่อจับใจความของเนื้อหา เป็นการสรุปสาระสำคัญของเรื่อง เพื่อให้เข้าใจเรื่องได้ครบถ้วนตรงตามที่ผู้เขียนต้องการอย่างรวดเร็ว การฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของคำ รู้จักการตีความหมายของเนื้อหาและสำนวนในเรื่องสามารถลำดับเหตุการณ์และลำดับความคิดแยกได้ว่าใจความใดเป็นความสำคัญและใจความใดเป็นใจความรอง

2. การอ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การกำหนดจุดประสงค์ลักษณะนี้เป็นการสร้างนิสัยรักการอ่านที่พึงปฏิบัติและมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้อ่าน การที่จะเพิ่มคุณค่าและประโยชน์ให้การอ่านนั้นผู้อ่านควรมีการจดบันทึกสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านและสามารถแนะนำหนังสือที่น่าอ่านแก่ผู้อื่นได้

3. การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ คือ การรู้จักใคร่ครวญ พิจารณาเรื่องที่อ่านอย่างละเอียด ลึกซึ้งในด้านต่างๆ ของเนื้อหา การอ่านลักษณะนี้เป็นการอ่านที่ต้องอาศัยความสามารถในการคิดพิจารณาหาเหตุผลมาประกอบ ซึ่งนับว่าเป็นทักษะด้านการอ่านขั้นสูง ผู้อ่านจึงควรฝึกฝนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณจะสามารถบอกจุดประสงค์ของผู้เขียนได้บอกความหมายของคำและสำนวนในเรื่องที่อ่านได้วิเคราะห์ส่วนต่างๆ ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องชัดเจน อธิบายกลวิธีการเขียนได้และบอกคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้

ประโยชน์ของการอ่าน

ลักษณะของการสื่อสารปัจจุบันยังมีพื้นฐานด้านการอ่านเป็นหลักสำคัญในการติดต่อ สื่อความหมาย เพื่อให้ผู้เขียนและผู้อ่านได้รับรู้การสื่อสารที่ตรงกัน ไม่คลาดเคลื่อน รวมถึงทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจในเป้าหมายของการเขียน การอ่านเพื่อจับใจความจึงเป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์ในประเด็นนี้มากที่สุด รวมถึงการอ่านนั้นย่อมทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่ปรากฏในงานเขียน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการอ่านจึงเกิดประโยชน์ต่อผู้อ่าน (ปัญญา สุนันทา, 2564) ดังนี้

1. เกิดความรู้เพราะการอ่านทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้เพิ่มขึ้น ให้เกิดความรู้หรือความเคลื่อนไหว ความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ทางวิชาการหรือสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครองนอกจากนี้ความรู้ที่ได้รับจากการอ่านสามารถนำมาพัฒนาอาชีพการงานให้ทันต่อเหตุการณ์ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงในโลกสมัยใหม่

2. เข้าใจเหตุการณ์และสังคมมากขึ้น เพราะการอ่านจะช่วยให้เห็นถึงความแตกต่างสภาพทางสังคมที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้รับสารได้สร้างมโนธรรม เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเมตตากรุณาและช่วยเหลือสังคมมากขึ้น เช่น สภาพปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นจากยาเสพติด สภาพเศรษฐกิจและสงคราม เป็นต้น

3. สังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงทางด้านภาษา ภาษาที่ใช้ในแต่ละช่วงเวลาจะมีการเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นเมื่อเราอ่านสารอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านภาษา การเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านภาษาจะทำให้เกิดประโยชน์สำหรับเยาวชนรุ่นหลัง ที่มีหลักฐานอันมีคุณค่าที่แสดงถึงการพัฒนาทางภาษา

4. นำความรู้จากอ่านมาปรับใช้ในการศึกษาและการดำเนินงานด้านอาชีพ เพราะการอ่านสารในประเภทต่างๆ จะมีการใช้ระดับภาษาของผู้เขียนแตกต่างกัน เช่น หนังสือพิมพ์ จะมีการใช้ภาษาในข่าว บทความ และการโฆษณาที่แตกต่างกัน จะทำให้ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ความแตกต่างการใช้ระดับภาษาได้เป็นอย่างดีและสามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของตนได้เป็นอย่างดี

5. เกิดความบันเทิงในเนื้อหาของงานเขียน เพราะการอ่านทำให้ผู้อ่านเกิดความพอใจ ความเพลิดเพลิน และมีความสุข อันเกิดจากเนื้อเรื่องหรือความไพเราะของถ้อยคำที่ได้อ่าน

6. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพราะการใช้เวลาว่างด้วยการอ่านเป็นการสร้างนิสัยรักการอ่านที่ควรปฏิบัติ และมีประโยชน์อย่างยิ่งแต่การที่จะเพิ่มคุณค่าและประโยชน์ให้กับการอ่านนั้น ผู้อ่านควรรู้จักวิธีการจดบันทึกสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านและสามารถแนะนำหนังสือที่น่าอ่านแก่ผู้อื่นได้ การอ่านยังมีประโยชน์ด้านอื่นอีกมาก ทั้งนี้ประโยชน์จะได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้อ่านด้วย จะพบว่าการสื่อสารด้วยการอ่านเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิต การอ่านจะได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง

กลวิธีในการอ่านเพื่อจับใจความ

ทักษะการอ่านที่ถูกต้องควรเริ่มต้นจากการอ่านเพื่อจับใจความในแต่ละย่อหน้า และนำมาพิจารณาหาแนวคิดหลักของเรื่องที่อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวรรณ ตังทีชะรักษ์ (2548 : 63-64) ได้กล่าวถึงวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญต้องอ่านอย่างรวดเร็วตั้งแต่ต้นจนจบเป็นการ

อ่านเพื่อให้เห็นภาพรวมของเนื้อเรื่อง การลำดับเรื่อง ความสัมพันธ์ของเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า แล้วจึงกลับมาอ่านอย่างละเอียดอีกครั้งเพื่อทำความเข้าใจในข้อความ ประโยคทุกย่อหน้า โดยประโยคใจความสำคัญมักจะปรากฏในประโยคที่อยู่ตอนต้นย่อหน้า อยู่ในประโยคตอนกลางย่อหน้า ประโยคที่อยู่ตอนท้ายย่อหน้า หรือไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญเลยผู้อ่านจะต้องเรียบเรียงออกมาเป็นการสรุปใจความสำคัญจากเรื่องด้วยตนเอง โดยการเรียบเรียงประโยคใจความสำคัญควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย กระชับ สื่อความหมายได้ชัดเจน เชื่อมประโยคแต่ละประโยคด้วยคำเชื่อมที่สัมพันธ์กัน เพื่อเรียบเรียงสาระสำคัญของเรื่องทีอ่านได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย ซึ่งก็มีความสอดคล้องกับ วชิราพรรณ จันทร์เทศ (2549 : 14) ที่กล่าวไว้ว่า กลวิธีในการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านจะต้องอ่านเนื้อหาของเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ ถ้าไม่เข้าใจให้กลับไปอ่านซ้ำในประโยคที่เรายังเข้าใจ เมื่ออ่านจบจึงพิจารณาหาประโยคใจความสำคัญของเรื่อง ซึ่งอาจจะอยู่ ตอนต้น ตอนกลาง ตอนท้าย ประโยค หรืออาจจะไม่ปรากฏในเรื่องโดยผู้อ่านจะต้องเรียบเรียงสรุปใจความสำคัญเป็นสำนวนภาษาของตนเอง

แนวทางสำหรับการอ่านจับใจความเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ดี จึงควรมีแนวทางที่เหมาะสม ดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านได้ชัดเจน เช่น อ่านเพื่อหาความรู้ เพื่อความเพลิดเพลิน หรือเพื่อบอกเจตนาของผู้เขียน เพราะจะเป็นแนวทางกำหนดการอ่านได้อย่างเหมาะสม และจับใจความหรือคำตอบได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
2. สรุปรวบรวมส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าวๆ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือ ภาคผนวก ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้กว้างขวางและรวดเร็ว
3. ทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าประเภทใด เช่น สารคดี ตำรา บทความ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้มีแนวทางอ่านจับใจความสำคัญ ได้ง่าย
4. ใช้ความสามารถทางภาษาในด้านการแปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่าง ๆ อย่างถูกต้องรวดเร็ว
5. ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องทีอ่านมาประกอบจะทำความเข้าใจและจับใจความที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

กลวิธี อาร์ อี เอ พี

การอ่านเพื่อเกิดความเข้าใจ สามารถสังเคราะห์สร้างองค์ความรู้ที่เหมาะสมได้ต้องมีอาศัยกลวิธีที่ถูกต้องสำหรับการอ่าน ซึ่งได้มีนักวิชาการและนักวิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธีอาร์ อี เอ พี ว่ามีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ทางด้านการอ่าน การคิดและการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการทางด้านการอ่าน การคิดและการเขียนในระดับสูง ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี เริ่มต้นปี ค.ศ. 1976 โดย Eanet & ManZo (1976 : 647-652) เน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาด้านการอ่าน การคิด และการเขียนควบคู่ไปด้วยกัน เป็นการเน้นแนวการสอนภาษาแบบองค์รวม (Whole language

approach) และทฤษฎีการถ่ายโอนความรู้ระหว่างการอ่านและการเขียน (Transactional theory of reading and writing)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ REAP

ขั้นที่ 1 R Read การอ่านเพื่อเข้าใจเนื้อหาของผู้เขียน

ขั้นที่ 2 E Encode การเข้าใจเนื้อหาผ่านกระบวนการแปลและตีความเป็นภาษาของผู้อ่าน ซึ่งอาจต้องใช้การเขียนบันทึกย่อประกอบ

2.1. ขั้นตอนการเริ่มต้นเขียน การสร้างเนื้อหาและแนวความคิด “เริ่มต้นเรียนรู้” ในขั้นตอนนี้ผู้สอนต้องเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับการเริ่มเขียน ดังนี้

2.1.1 กระตุ้นความสนใจและความอยากเรียนรู้

2.1.2 การกระตุ้นส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนสำรวจหัวข้อที่น่าสนใจ

2.1.3 การรื้อฟื้นความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนที่ผ่านมา

ขั้นที่ 3 A Annotate การเขียนอธิบายเนื้อหาจากบันทึกย่อเพื่อแบ่งปันให้กับผู้อื่น

3.1. ขั้นตอนระหว่างการเขียน การเขียน “ลงมือกระทำ” ในส่วนนี้เป็นการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การมีส่วนร่วมสร้างความเชื่อมโยงความคิดและวัตถุประสงค์ที่กำหนดให้ไปพร้อม ๆ กัน ข้อเท็จจริง ความรู้สึกส่วนตัว รวมถึงความเห็นส่วนตัวที่เป็นตัวโยงเข้าไปหาการเลือกสร้างสรรค์คำและการเลือกใช้โครงการทางด้านภาษา ในส่วนนี้ได้รวมไปถึงการค้นพบว่าความจริงตัวของเรานั้นมีความคิดและกล้าที่จะต้องพูดออกมา

บทบาทของครูที่ควรทำในขั้นตอนนี้

1. การช่วยเหลือผู้เรียนให้ให้แสดงความคิดเห็นและแนวคิดของผู้เรียนเองผ่านการเขียนลงในกระดาษให้ถูกต้องตามรูปแบบของประโยค

2. การกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้การเขียนบันทึกย่อจากประสบการณ์

3. การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ความคิดอย่างเป็นอิสระ แม้ว่าจะขัดแย้งกับหลักการขัดความเป็นตัวตน ความรู้สึก

4. การสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และความชัดเจนในการคิดซึ่งเป็นเป้าหมายที่ต้องการและสามารถทำได้

ขั้นที่ 4 P Ponder การวิเคราะห์ พิสูจน์ไตร่ตรอง ในสิ่งที่ได้อ่านและเขียนบันทึก การนำเสนอ การแบ่งปันและการแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาให้กับคนอื่น ๆ เพื่อช่วยในการปรับปรุงและพัฒนา

4.1 ขั้นตอนการทบทวนและจัดรูปแบบ

ในกระบวนการสร้างสรรค์ที่จะต้องใช้แนวคิดเพื่อสร้างสรรค์และความรอบคอบในการอธิบายเนื้อหา การนำเทคนิคในการทำงาน การทบทวนเนื้อหามาใช้ ซึ่งผู้สอนควรดำเนินการดังนี้

1. การกระตุ้นให้ผู้เรียนจัดเรียงลำดับ การทบทวน และตรวจสอบปรับแก้ไขเพื่อให้เกิดเนื้อหาที่เชื่อมโยงซึ่งกันและกันอย่างดี

2. การนำเสนอแนวทางที่ชัดเจน รวมถึงการชี้แจงการทำงานที่เป็นการเฉพาะของเนื้อหาที่ต้องมีการทบทวนหรือเขียนเพิ่มเติม
3. การกระตุ้นให้เกิดการร่างเนื้อหาที่มุ่งเน้นเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย
4. การช่วยเหลือให้ผู้เรียนได้ทราบถึงความเข้าใจของคนอื่นรวมถึงการนำเสนอผลงานของพวกเขา

4.2 ขั้นตอนการจัดองค์ประกอบและความถูกต้องของเนื้อหาในกระบวนการสุดท้ายต้องมีการตรวจสอบ การจัดองค์ประกอบที่ถูกต้อง เช่น การสะกดคำ การใช้ไวยากรณ์ รวมถึงการใช้เครื่องหมายวรรคตอน การเว้นวรรค ซึ่งผู้สอนควรให้การช่วยเหลือโดยการ

1. การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ทบทวนและปรับผลงานของพวกเขา
2. การชี้ให้เห็นข้อปัญหาเบื้องต้นและการจัดชั้นเรียนให้เหมาะสมกับพื้นที่

4.3 ขั้นตอนหลังจากการเขียน

ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการนำเสนอและแบ่งปันสิ่งต่าง ๆ แก่ผู้อื่น ซึ่งผู้สอนช่วยเหลือในกระบวนการนี้โดย

1. การเสนอวิธีที่จะทำให้ผู้อ่านเกิดความมั่นใจในสิ่งที่ผู้เรียนได้ทำ
2. การเสนอโอกาสในการเสนอผลงานเพื่อให้เกิดการอ่าน การอภิปรายหรือเพื่อการศึกษา
3. การเสนอข้อเสนอแนะในงานที่มอบหมาย

การสอนภาษาแบบองค์รวมมีวิวัฒนาการมาจากหลายแนวคิด และหลากหลายศาสตร์โดยเกิดการพัฒนาจากร่วมกันของกลุ่มนักภาษาศาสตร์ นักสังคมวิทยา นักจิตวิทยาพัฒนาการและการเรียนรู้ แท้จริงแล้วแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมเป็นนี้เป็นปรัชญาแนวคิด ทำให้ทั้ง ครู พ่อแม่ หรือผู้ใหญ่สามารถใช้เพื่อนำไปสู่การสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ เด็กจะมีการพัฒนาการทางด้านการคิดและการใช้ภาษาโดยการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงจากสิ่งที่เรียนอย่างมีความหมายโดยการสัมผัสข้อมูลทางภาษาจากสภาพแวดล้อมในบริบททางสังคม วัฒนธรรมและการใช้ภาษาร่วมกันกับผู้คนที่อยู่แวดล้อมใกล้ชิดกับพวกเขา ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ภาษาได้ตามธรรมชาติ ซึ่งการเรียนการสอนภาษาในโรงเรียนก็ควรตอบสนองธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยด้วยเช่นกัน หลักการและแนวคิดการสอนภาษาแบบธรรมชาตินั้นสามารถใช้เป็นวิธีการเรียนการสอนภาษาในโรงเรียน เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจในการเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมายต่อชีวิต

Pui Lee Liu (2013) ได้ให้ความหมายของภาษาแบบองค์รวมว่า คือการสอนภาษาที่เป็นไปตามธรรมชาติ เน้นสื่อการสอนที่มีความหมาย ผู้เรียนสามารถใช้ประสบการณ์เดิมช่วยทำให้เข้าใจสิ่งที่อ่านได้รวดเร็วขึ้น การสอนจะไม่แยกสอนส่วนย่อยของภาษา แต่จะให้ความสำคัญกับการสอนให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาในภาพรวมก่อน จากนั้นจึงให้ความรู้ด้านโครงสร้างภาษาในภายหลัง จึงให้ผู้เรียนสามารถแสดงออกทางภาษาของตนเองอย่างอิสระ ด้วยเหตุนี้ กลวิธีสอนอ่านแบบ อาร์อีเอพี ดังที่ Manzo and Ula (2002 : 42-47) กล่าวว่า เป็นอีกตัวอย่างการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เกิดขึ้นในระยะแรก ๆ เนื่องจากเป็นการรวบรวมศิลปะการใช้ภาษาของทั้งการอ่าน การเขียน และการคิด อีกทั้งยังมีแนวทางการสอนที่เป็นไปตามกระบวนการการเรียนรู้

ภาษาตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นในการเรียนภาษาส่วนใหญ่อีกด้วย และด้วยสาเหตุที่ว่า การสอน ภาษาแบบองค์รวม นั้นจะเน้นการให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบทอ่าน โดยการใช้ประสบการณ์ส่วนตัวช่วยในการตีความบทอ่านจนเกิดความเข้าใจ และสามารถสื่อสารออกมาในรูปแบบของการเขียนที่เน้นความหมายโดยภาพรวมก่อน นั้นทำให้เกิดเป็นแนวคิดพื้นฐานของกลวิธีการอ่านแบบ อาร์อีเอพีที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การตีความบทอ่านอย่างมีความหมายจนสามารถเขียนสรุปความเข้าใจจากการอ่านได้ในที่สุด

Shomei Wang, Ken Goodman (2014) ได้เสนอแนะหลักการของการสอนภาษาแบบองค์รวมไว้ ดังนี้

1. ในการสอนอ่านผู้อ่านจะต้องเก็บข้อมูลและทำความเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่านในระหว่างการอ่านโดยใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเข้าช่วยเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

2. ในระหว่างการอ่าน ผู้อ่านจะอาศัยกลวิธีในการอ่านเพื่อช่วยให้เข้าใจข้อความที่อ่าน กระบวนการอ่านที่จะเกิดขึ้นกับผู้อ่านทุกคนในขณะที่อ่านเป็นขั้นตอนได้แก่การตั้งสมมติฐานก่อนการอ่าน การเลือกสรรความหมายของคำหรือข้อความเพื่อให้ตนเองเกิดความเข้าใจมากขึ้นในขณะที่อ่าน แต่หากมีความผิดพลาดเกิดขึ้นในระหว่างการอ่านก็สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้ด้วยตนเอง ทุกขั้นตอนดังกล่าวจะเกิดขึ้นโดยธรรมชาติในขณะที่อ่านทั้งในผู้ที่มีความสามารถในการอ่านระดับสูงหรือผู้ที่เริ่มเรียนการอ่าน

3. ด้านการเขียน แนวการสอนภาษาแบบองค์รวม จะเน้นให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน ซึ่งจะเกิดขึ้นต่อเนื่องกันตลอดเวลา ผู้อ่านมากจะมีข้อมูลในการเขียนมาก ดังนั้นในการเขียนควรฝึกให้ผู้เขียนได้ใช้และจัดการกับรายละเอียดของข้อมูลที่มีอยู่อย่างเหมาะสมและเพียงพอที่จะนำไปผลิตงานเขียนตามความเข้าใจ

4. การเขียนต้องคำนึงถึงระบบภาษาซึ่งประกอบด้วยตัวสัญลักษณ์และเสียง (phonic system) หลักเกณฑ์ไวยากรณ์ (syntactic system) และการสื่อความหมาย (semantic system) ในการเขียน ทั้งสามระบบนี้จะต้องมีความสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้ผู้อ่านสามารถตีความและเข้าใจข้อความนั้นอย่างถูกต้อง

5. จุดมุ่งหมายหลักของการอ่านคือ ความหมายและความเข้าใจในบทความที่อ่าน (comprehension of meaning) ส่วนจุดมุ่งหมายในการเขียน คือ สื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจตามจุดประสงค์ของผู้เขียน (expression of meaning) ด้วยหลักการของแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างสอดคล้องและเป็นระบบตามธรรมชาติทำให้สามารถสรุปได้ว่า กลวิธีการอ่านแบบอาร์อีเอพีเป็นหนึ่งในแนวการสอนแบบองค์รวม ที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ของการการอ่านและการเขียนและแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางด้านการอ่านและการเขียนที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน

นอกจากนั้นทฤษฎีการถ่ายโอนความรู้ระหว่างการอ่านและการเขียน เป็นอีกทฤษฎีหนึ่งที่สนับสนุนกลวิธีการอ่านแบบ อาร์อีเอพี จากที่ Rosenblatt (1988) ได้กล่าวถึงการถ่ายโอนความรู้ระหว่างการอ่านและการเขียนว่า (Rosenblatt^{1988 : 15-16}) นอกจากการอ่านและการเขียนถือเป็นกิจกรรมที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างมากแล้ว ทั้งสองทักษะนี้ยังมีความสัมพันธ์กันในเป้าหมายทางการศึกษาระยะยาวอีกด้วย ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนหากดูผิวเผิน เหมือนจะเป็นทักษะที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง แต่ในความต่างนั้นกลับมีสิ่งหนึ่งที่ทั้งสองทักษะได้ใช้ร่วมกันอยู่ สิ่งนั้นคือภาษาที่อยู่ในบทอ่าน กล่าวคือ ทั้งการอ่านและการเขียนใช้สื่อที่

เรียกว่า บทอ่าน ร่วมกัน ซึ่งทั้งผู้อ่านและผู้เขียนไม่ได้สื่อสารถึงสิ่งที่ตนต้องการออกมาในรูปแบบของการพูดแต่เป็นถ้อยคำที่อยู่บทอ่าน ในขณะที่เดียวกันสิ่งที่ทำให้ทั้งทักษะการอ่านและทักษะการเขียนมีความแตกต่างกัน โดยสิ้นเชิงคือวิธีการสื่อสารระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน ผู้เขียนจะเริ่มจากการแสดงออกโดยการถ่ายทอดสิ่งที่คิดและต้องการสื่อออกมาเป็นตัวหนังสือ ในทางตรงกันข้าม ผู้อ่านจะเป็นผู้รับเอาตัวหนังสือโดยการอ่านเพื่อมาตีความหมายและเกิดความเข้าใจใจบทอ่านนั้นในที่สุด ซึ่งจุดร่วมในจุดต่างนี้เองทำให้เกิดเป็นกระบวนการถ่ายโอนความรู้จากการอ่านและการเขียนที่เรียกว่า การถ่ายโอนความรู้ระหว่าง การอ่านและการเขียน จึงเกิดเป็นคำกล่าวที่ว่า การอ่านเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการการเขียน (reading is an integral part of writing processes)

การส่งเสริมซึ่งกันและกันระหว่างการอ่านและการเขียนในทฤษฎีการถ่ายโอนความรู้ระหว่างการอ่านและการเขียน เป็นพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งที่สนับสนุนกลวิธีการอ่านแบบ อาร์อีเอพี ที่เน้นพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และยังรวมไปถึงทักษะคิดของผู้เรียนอีกด้วย แต่ละกระบวนการการเรียนรู้จะส่งต่อและสนับสนุนเกื้อกูลกันจึงทำให้เกิดการพัฒนาการทางด้านทักษะต่าง ๆ ดังกล่าวได้อย่างเป็นระบบนั่นเอง

บทสรุป

กลวิธีการอ่านแบบ อาร์อีเอพี เป็นกลวิธีที่ออกแบบมาเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน ช่วยให้ผู้อ่านได้จัดระเบียบทางความคิดขณะอ่าน และมีการโต้ตอบกับบทอ่านอย่างเป็นระบบ การเรียนการสอนนี้ได้ถูกพัฒนาโดย Eanet and Manzo (2002 : 42-47) ที่ University of Missouri Kansas City ซึ่งนอกจากกลวิธีการอ่านแบบ อาร์อีเอพีจะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านแล้ว ยังเน้นการฝึกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ดังนั้นหัวใจสำคัญของการกลวิธีนี้คือการฝึกให้ผู้เรียนได้มีการตอบสนองกับบทอ่านต่างๆ ด้วยวิธีการเขียนที่หลากหลายโดยเริ่มจากการกระตุ้นความรู้เดิมของผู้อ่านในขั้นก่อนการอ่าน และเมื่อเข้าสู่ขั้นการอ่าน ผู้เรียนจะเริ่มอ่านบทอ่านเพื่อให้ได้ใจความคร่าวๆ (read) ในขณะอ่าน ผู้เรียนจะได้ใจความสำคัญจากบทอ่าน โดยใช้ภาษาเป้าหมายในการเรียบเรียงประโยคขึ้นมาใหม่ (encode) จากนั้นในขั้นหลังการอ่านจะเป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นต่อบทอ่านในรูปแบบต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ (annotate) ก่อนการนำไปสู่ขั้นคิดทบทวนงานเขียนของตนเองที่ได้เขียนแสดงความคิดเห็นในรูปแบบต่าง ๆ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่องานเขียนของเพื่อน (ponder)

เมื่อพิจารณาขั้นตอนของกลวิธีการอ่านแบบ อาร์อีเอพี จะเห็นได้ว่า ขั้นตอนที่ถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของกลวิธีการอ่านแบบ อาร์อีเอพี คือขั้นของการเขียนแสดงความคิดเห็นในรูปแบบต่าง ๆ (annotate) ผู้อ่านจะได้โต้ตอบกับบทอ่านโดยการเขียนแสดงความคิดเห็น ซึ่งการเขียนมีอยู่ด้วยกันสองประเภท คือ การเขียนที่ต้องการการโต้ตอบระดับตัวอักษร (literal-level response) และการเขียนที่ต้องการให้ผู้อ่านได้คิดนอกเหนือจากสิ่งที่ปรากฏในบทอ่าน ผลที่ได้จากการฝึกเขียนรูปแบบที่สองนี้ผู้อ่านได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นซึ่งในการเขียนโต้ตอบกับบทอ่าน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร : การศึกษา
- ดวงใจ ไทยอุบล. (2552). *ทักษะการเขียนภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุปผา ล้วนเล็ก. (2540). การพัฒนาชุดการสอนการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือสำหรับเด็กเป็นสื่อหลัก. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปัญญา สุนันตา. (2563). ความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ที่เรียนโดยใช้กลวิธี KWL PLUS. *รายงานวิจัย*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่
- วชิราพรรณ จันท์เทศน์. (2549). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา กรุงเทพมหานคร. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วนิดา สายสุวรรณ. (2544). ผลของการเรียนแบบปรึกษากับการเรียนแบบช่วยเหลือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลจังหวัดนครราชสีมา. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2547). *หลักและการสอนอ่านภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช.
- สุวรรณา ตั้งที่ชะรัักษ์. (2548). *การอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- Manzo and Ula. (2002). iREAP: Improving Reading, Writing, and Thinking in the Wired Classroom. *Journal of Adolescent & Adult Literacy International Literacy Association*. 46(1).
- Marilyn G. Eanet and Anthony V. Manzo. (1976). REAP - A Strategy for Improving Reading/Writing/ Study Skills. *Journal of Reading International Literacy Association*. 19(8).
- Pui Lee Liu. (2013). Implementation of the Whole Language in Hong Kong Kindergartens: The Teachers' Perceptive. *Open Journal of Modern Linguistics*. Vol.3 No.3.
- Rosenblatt. (1988). *Center for the Study of Reading: A Reading Research and Education Center Report*. USA: Illinois.
- Shomei Wang and Ken Goodman. (2014). Making Sense of Chinese Reading: Yi and Xing. *Open Journal of Modern Linguistics*. 4(5).